

АДВОКАТУРА ТА НОТАРІАТ В УКРАЇНІ
Кафедра публічного управління та адміністрування
Економічний факультет

Семестр	3
Освітній ступінь	Бакалавр
Кількість кредитів ЄКТС	3
Форма контролю	Залік

Загальний опис дисципліни

Мета і завдання
<p><u>Мета:</u> формування у студентів необхідні знання про організаційну будову адвокатури та нотаріату в Україні, правову регламентацію діяльності цих інститутів правового захисту.</p> <p><u>Завдання:</u> набуття знань щодо правової регламентації адвокатської та нотаріальної діяльності в Україні; аналіз специфіки участі адвоката у кримінальному, цивільному, господарському та адміністративному судочинстві, порядку вчинення нотаріальних дій.</p>
Компетентності
<p>ІК Здатність особи вирішувати типові спеціалізовані задачі в професійній правничій діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування правових доктрин, принципів і правових інститутів і характеризується комплексністю та невизначеністю умов, нести відповідальність за результати своєї діяльності та контролювати інших осіб у певних ситуаціях.</p> <p>ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>ЗК13. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку права, його місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій.</p> <p>СК3. Повага до честі і гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння їх правової природи.</p> <p>СК4. Знання і розуміння міжнародних стандартів прав людини, положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також основ права Європейського Союзу.</p> <p>СК5. Здатність застосовувати знання завдань, принципів і доктрин національного права, а також змісту правових інститутів, щонайменше з таких галузей права, як: конституційне право, адміністративне право, цивільне право, кримінальне право.</p>
Програмні результати навчання
<p>ПР1. Визначати переконливість аргументів у процесі оцінки заздалегідь невідомих умов та обставин.</p> <p>ПР2. Здійснювати аналіз суспільних процесів у контексті аналізованої проблеми і демонструвати власне бачення шляхів її розв'язання.</p> <p>ПР4. Формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу відомої проблеми.</p> <p>ПР8. Використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин.</p>

ПР9. Самостійно визначати ті обставини, у з'ясуванні яких потрібна допомога, і діяти відповідно до отриманих рекомендацій.
ПР12. Доносити до респондента матеріал з певної проблематики доступно і зрозуміло.
ПР13. Пояснювати характер певних подій та процесів з розумінням професійного та суспільного контексту.

Зміст за темами:

Змістовий модуль I. Нотаріат в Україні

Тема 1. Нормативно-правові засади діяльності нотаріату в Україні. Законодавче становище нотаріуса

Поняття нотаріату, призначення нотаріату в Україні та основні завдання нотаріату. Сутність нотаріальної діяльності в аспекті зміцнення законності. Правові засади діяльності нотаріату. Система законодавчих актів, які регламентують діяльність нотаріусів. Конституційні засади нотаріальної діяльності. Основні положення законів про нотаріальну діяльність. Нотаріальні правовідносини. Вимоги до посади нотаріуса, його права й обов'язки. Кваліфікаційна комісія нотаріату, її склад і повноваження. Структура кваліфікаційних комісій нотаріату. Вища кваліфікаційна комісія нотаріату при Міністерстві юстиції України її склад, повноваження. Порядок приймання іспиту кваліфікаційними комісіями нотаріату. Порядок видачі свідоцтва про право на зайняття нотаріальною діяльністю. Підстави для анулювання цього свідоцтва. Порядок його анулювання. Органи анулювання свідоцтв на право зайняття нотаріальною діяльністю. Призупинення діяльності нотаріуса

Тема 2. Організаційна будова нотаріату в Україні

Структура нотаріальних органів та організаційні форми нотаріальної діяльності. Державні нотаріальні архіви. Державні нотаріальні контори і приватна нотаріальна діяльність. Організація діяльності посадових осіб виконавчих комітетів місцевих рад щодо вчинення нотаріальних дій. Консульські установи і дипломатичні представництва. Повноваження органів юстиції щодо організації і контролю за діяльністю нотаріату. Українська нотаріальна палата.

Тема 3. Компетенція нотаріальних органів щодо вчинення нотаріальних дій

Поняття компетенції нотаріальних органів. Вчинення нотаріальних дій іншими органами та посадовими особами. Компетенція державних нотаріальних контор. Статус державної юридичної контори. Компетенція приватних нотаріусів. Стан приватної нотаріальної діяльності в Україні. Реєстрація приватної нотаріальної діяльності. Початок діяльності приватного нотаріуса. Загальні положення відшкодування шкоди, заподіяної приватним нотаріусом. Порядок призупинення діяльності приватного нотаріуса. Припинення приватної нотаріальної діяльності. Контроль за законністю діяльності приватних нотаріусів. Особливості оплати діяльності приватного нотаріуса. Українська нотаріальна палата: особливості створення, завдання та правовий статус. Повноваження управлінь юстиції щодо організації і контролю за діяльністю нотаріату. Функціонування державних нотаріальних архівів. Територіальна компетенція нотаріальних органів. Компетенція виконавчих комітетів місцевих рад, консульських установ і дипломатичних представництв України щодо виконання окремих нотаріальних дій. Посвідчення заповітів і доручень, що порівнюються до нотаріально посвідчених.

Тема 4. Нотаріальний процес. Загальні правила вчинення нотаріальних дій

Нотаріальне провадження: поняття та види. Стадії нотаріального процесу. Місце вчинення нотаріальних дій. Строки вчинення нотаріальних дій. Підстави для відмови у вчиненні

нотаріальних дій. Порядок оскарження нотаріальних дій. Порядок оскарження відмови в їх вчиненні. Основні правила посвідчення угод, які підлягають обов'язковому нотаріальному посвідченню. Встановлення особи громадянина, який звернувся за вчиненням нотаріальної дії. Перевірка справжності підписів на документах. Поняття і види нотаріальних актів. Вимоги до нотаріальних документів. Нотаріальне діловодство, його особливості. Оплата вчинюваних нотаріальних дій. Витрати в нотаріальному процесі. Оплата додаткових послуг неправового характеру. Поняття державного мита, особливості його стягнення за вчинення нотаріальних дій. Посвідчення правочинів. Посвідчення безспірних фактів, що не мають змісту угод та безспірних прав. Нотаріальні дії, спрямовані на охорону майна та документів. Нотаріальні дії з надання документам виконавчої сили.

Змістовий модуль II. Адвокатура як правозахисний інститут

Тема 5. Адвокатура в Україні та її завдання. Правове регулювання діяльності адвокатури

Поняття адвокатури. Місце адвокатури України в системі юридичних наук. Роль адвокатів у здійсненні правосуддя, захисті прав людини. Діяльність адвокатів в аспекті зміцнення законності. Проблеми подальшого вдосконалення інституту адвокатури в Україні. Система законодавчих актів, які регламентують діяльність адвокатів. Конституційні засади адвокатської діяльності. Основні положення законів про адвокатську діяльність, або які її торкаються. Акти Президента України, Кабінету Міністрів України, центральних органів виконавчої влади, які спрямовані на регулювання адвокатської діяльності. Основні поняття: “адвокатура”, “адвокат”.

Тема 6. Види та організаційні форми адвокатської діяльності

Організаційні форми та види адвокатської діяльності. Порядок реєстрації адвокатського об'єднання. Статут адвокатського об'єднання та інші документи, на підставі яких здійснюється адвокатська діяльність. Організація роботи в адвокатських об'єднаннях та приватна адвокатська діяльність. Повноваження та організація діяльності Вищої кваліфікаційної комісії адвокатури та кваліфікаційно-дисциплінарних комісій адвокатури. Відмінність професійних адвокатських об'єднань від громадських адвокатських організацій. Спілка адвокатів України: завдання та форми діяльності. Основні поняття: “адвокатське об'єднання”, “громадська адвокатська організація”.

Тема 7. Права й обов'язки адвоката. Гарантії адвокатської діяльності. Дисциплінарна відповідальність адвокатів. Правила адвокатської етики

Професійні права й обов'язки адвоката. Помічники адвоката. Соціальні права адвоката та його помічника. Адвокатська таємниця. Гарантії адвокатської діяльності. Надання юридичної допомоги. Надання консультативної юридичної допомоги фізичним та юридичним особам. Складання довідок щодо законодавства, заяв, скарг та інших документів правового характеру. Позасудове представлення інтересів громадян. Принципи адвокатської етики. Правила адвокатської етики: відносини з клієнтами, судом та іншими учасниками судового процесу, з органами дізнання, попереднього слідства, адміністративної юрисдикції та іншими державними органами, з іншими особами. Загальні етичні засади взаємовідносин між адвокатами. Дотримання норм адвокатської етики в громадській, науковій та публіцистичній діяльності адвоката. Дисциплінарна відповідальність адвокатів: підстави, види, порядок застосування. Підстави прийняття рішення про припинення адвокатської діяльності та анулювання свідництва. Основні поняття: “гонорар”, “клієнт”, “адвокатська етика”.

Тема 8. Участь адвоката у судочинстві

Загальні питання правового статусу адвоката-захисника у кримінальному

судочинстві. Завдання захисту, основні засади його здійснення адвокатом-захисником. Правові підстави участі адвоката у цивільній справі. Права й обов'язки адвоката — представника позивача, відповідача, третіх осіб.